

vekillerinin iki buçuk seneden beri devamlı kombinezon yollarını aramak suretiyle üzerinde çalıştıkları ve Hükümetin bütün salâhiyetli makamlarına her hangi bir suretle bir formül için müracaat ederek ancak ve ancak bu tarzda bir halin neticesine varabildikleri koskoca bir Bursa meselesidi. Bu topyekûn Bursa'nın yürü-yebilmesi, bugünkü iktidarın temposuna en asgari adimlarla dahi olsa vilâyet ölçüsünde katılabilmesi imkânlarının ifadesidir. Çünkü çok geniş tetkikler sonunda, Hükümet Reisi bizzat şöyle demişlerdi. (Bursa Hususi İdaresinin, hassaten ve hassaten bu hastane yüzünden düştüğü vaziyetin ifadesi olarak, eğer bu dükkân olsaydı, eğer bir ticarethane olsaydı Bursa Hususi İdaresinin kepenklerini indirir iflâs etmiştir derdiniz). Ama bir âmme teşekkülüdür iflâsını ilân edebilmek Devlet olma haysiyetiyle, bu memleketin idaresine kumanda edecek olan Hükümetin elbette benimsiyeyeceği bir fikir olamazdı.

Bu sene Bursa Hususi İdaresi, mütaahhitle- rin depozito paralarından memur maaşına kadar kırma derecesinde muhtaç hale gelmiş ve aynı zamanda milyonluk itibari bütçesinden, merkezden gönderilen tahsisatlardan gayri ne yola, ne mektebe, ne suya birer kuruşluk tahsisat dahi koyamadığı halde bir taksit ve borç yığını ve muacceliyet kesbetmiştir. Nerede ise vali konağında oturan valinin altındaki sandalye için alacaklılar icraya tevessül edecektir. Bursa Vilâyetinin durumu bu derece müşkül ve vahim bir mahiyet arz etmektedir. Her hâdisе bâzi ahvalde müsavi ve seyyanen mütalâa edilme değeri taşıyabilir. İstisnai hâdiselerin cevaplarının istisnai mahiyette olmasını da bu Meclisin kabul edeceğini kuvvetle ümit etmemek için hiçbir sebep yoktur. Hâdisе bütün hükümleri, bütün tezahürleri, bütün mahiyetiyle bir vilâyetin iflâsına mâni olmak isteyen bir Devlet teşebbüsü halindedir. Aklı selimleriniz, formalist bir görtişle bir istisna yapıyor gibi bir mülâhaza ve iddianın tesiriyle ve böyle bir Devlet tasarrufunun iptali yoluyla Bursa Vilâyetini hali acizde bırakmaya, perişan ve müzmahil bir hale sokmaya rıza gösterirse, biz Bursa milletvekillerinin söyleyecek bir sözümüz yoktur. Bu Mecliste çalışan arkadaşlarımızın başlarını ve kalblerini yakinen tanıdığımı zannediyorum. Bu itibarla bu işin Hükümet teklifi dâhilinde kabulüne rey verecek-

lerini de kuvvetle ümit ediyorum. Takdir Yüksek Heyetinizindir.

REİS — Celâl Otman.

CELÂL OTMAN (Çankırı) — Sayın arkadaşlarım; Bursa Hastanesini bir defa şöyle kabul buyurunuz; burası Bursa Vilâyetine mahsus bir hastane değildir. Bu hastane kurulduğu zamandan beri o mıntakanın ihtiyaçlarını karşılayabilecek ve hattâ o mıntakanın bütün modern ihtiyaçlarını karşılayan ve nefsinde toplıyan bir ana hastane olarak yapılmıştır. Sağlık Bakanlığı, bu hastaneyi bakanlık namına alacağını da vadedmişti. Bendeniz de ozaman Bakanlıkta Sosyal Yardım İşleri Başkanı idim. Buna rağmen mütemadiyen İstanbul'a Balıkesir'den, Manisa'dan, her taraftan bir hasta akını vardı. Bunun sebebi nedir?

Özel idare hastaneleri dediğimiz zaman akla bir dahiliye mütehassısı ile bir operatörü olan hastaneler gelmektedir. Bugün modern anlamda iki mütehassısla idare edilen bu müesseseler tam bir hastane olamaz. Bugün röntgençisi jinekoloğu, ve bakteriyoloğu ve sair elamanları olmayan bir müessese tam bir sağlık müessesesi olarak kabul edilemez. Ciltçisi, burun - boğaz - kulak mütehassısı olmayan, röntgeni ve sairesi bulunmayan bir hastaneye hastane denilebilir mi? Bunları ana hastanelerin yanında anneks hastaneler olarak kabul etmek lâzımdır. Bu Bursa hastanesi İstanbul'a olan hasta akınına önliye-bilmek ve memleketin, muhitin ihtiyaçlarını karşılayabilmek üzere kurulmuştur; binaenaleyh yalnız Bursa'ya mahsus mıntakavi bir hastane olarak kabul buyurmayınız. Özel idarelere ait olan hastaneler de ileride Devlet kadrosu içine alınacağına göre bunun bir an evvel alınmasında ve Bursa'nın bu sıkıntıdan kurtarılmasında ve halkın rahatça hastaneye yatırılması için hizmete açılmasında ne gibi bir mahzur ve endişe vardır.

Ricam şudur; bu hastane bu memlekete büyük hizmetler edecektir. Masrafına gelince bugün Bursa Özel İdaresinin hattâ Belediyesinin bütün malını ve mülkünü bu hastaneye bağlaşırsanız dahi bu hastanenin bir senelik masrafını karşılayamaz.

Bugün 500 yataklı bir hastanenin masrafı ne demektir? Bu güzel müessese hazır yapılmış, içine hasta konmaya başlamış, mütehassıs kadrolarıyla beraber tam faaliyete geçmiş o mıntaka-